

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. Cardinales Hosius Catholicorum cum haereticis colloquia frustra
impedire conatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

brachiis & intentis ictibus demoliri aggrediuntur, sed defectum, tantum contractis & deiectis regulis perfringunt: Calvinus vero & Zuinglius parietes perfungunt: at Seruetus ipsa fundamenta, extremam Papam ruinam moliens, amoto scilicet lapide illo angulari, IESU CHRISTO, quem nec Lutherus nec Calvinus loco mouere ausi sunt. Ecce quomodo Hæresis quibusdam velut gradibus ad summum peruenerit malitiæ & impietatis fastigium, postquam aditus semel ipsi fuit patefactus. Anno vero 1566. (b) Lutherani & Calvinistæ, existimationis suæ facturam indigne ferentes, vt è quibus multi quotidie ad Arrianismum transibant, à Trinitariis etiam subinde ad disputationem prouocati, tandem conditionem acceperunt. Sic ergo permittente rege Sigismundo Augusto, Petricouiz, vbi regni comitia erant habita colloquium de religione institutum fuit, præfente regni Marschallo. E Calvinianis colloquutores fuerunt Andreas Radonianus, Sanicius, Syluius, & Procius; scriba Nicolaus Plusius, Ex aduersariis vero Georgius Paulus dux hæresis Trichearum (vt eum Possuinus, appellat) Lutomirus, Paclesius, Homanus; scriba Ioannes Casanouius, is qui Calvinum scriptis editis antea oppugnat.

II. Cardinalis Hosius, vir non minus vitæ sanctitate quam doctrina conspicuus, accepta huius Colloquii fama, in quo non ignorabat sanctissimum Iesu Christi nomen fœdis modis laceratum & pedibus proculcatum ita; nulla senectutis & affectæ valetudinis habita ratione. è longo etiam nondum recreatus itinere (paulo enim ante Tridento redierat, ubi Legati officio erat functus.) quam celerrime ad regem profectus, modis omnibus institutum iam Colloquium impedire annixus est. Sed quum nec precibus nec ullis demonstrationibus regem, cui Trinitarij iam olim libellos suos exhibuerant, à proposito suo diuertere posset, non sine dolore & indignatione ex aula & comitiis discessit, in via multis cum suspirijs sæpe exclamans: O Deus, in qua me tempora reseruaisti! An ferendum est, ut impij illi homines impuris suis vocibus aerem patria nostra corrumpant? Exsurge Deus: quia hostes tui elevati sunt contra te. Porro ad Colloquium magno apparatu institutum venerunt non pauci proceres, è maiore & minore Polonia evocati, sed ij tantum qui vel Calvinistarum vel Tricheitarum sectæ adharerebant. Catholicorum enim nemo adfuit. Iusto quæstio erat de præside, quis & an unus

esse deberet. Placebat alteris vt alternis diebus vnus ex vtraque parte præficeret. Tandem vero, quum in illo convenire non possent, duo electi sunt, vnus vnus, alter alterius partis. Quum vero ad rem ipsam accederent, Regni Marscallus, qui Calvinista erat, ad pacem ceteros omnes exhortatus, inquit: Constituta iam propositione qua de agendum est, agite in Dei vnus & sancta Trinitatis nomine exordimini. Ubi protinus quidam aduersariorum tuorum intrens, respondit: Nos vero hic non dicimus, Amen. Neque enim novimus Deum ipsum Trinitatem, neque ullum ab eo auxilium speramus. Tum alij, Nulla iam alia, inquit, propositione nobis opus est, quum se hac obulerit. Sic ergo de SS. Trinitate disputari cœptum est, ac potissimum verbum Dei filius ab æterno sit Deus, & Patri consubstantialis dici sane vix potest, quot quantæ que Trinitariorum blasphemias paucis illis diebus quibus disputatum est, audire fuerint, & quidè omnes, vt videri volebant, Dei Verbo innoxæ, cui ad causæ suæ patrocinium allegato, mordicus illi inherebant. Nec vero ex hac arce Calvinistæ eos deicere poterant nisi Catholicorum armis. Quum enim Trinitarij ad sui defensionem fere tertium quoque verbo dictum aliquod Scripturæ adferrent, interpretatione, quam ipsi commentati fuerant, adiecta; Calvinistæ sane ictus hos declinandi nullam aliam rationem inuenire poterant, quam opposito traditionum & vniuersalis Ecclesiæ, & SS. Patrum tam Græcorum quam Latinorum consensus scuto, qui consensus velut anima est & vita S. Scriptura. Magni vero illius & Oecumenici Concilij Niceni auctoritatem producentibus Calvinistis, noui illi Arriani responderunt, Concilium illud errasse, in eoque fidem illam & doctrinam à Constantino Imperatore tum primum per vim fuisse introductam & constitutam: contra vero Conciliabulum Arrianorum Sirmii habitum comprobant, & Constantino laudatissimo Imperatori & primogenito quasi Ecclesiæ filio, maledictum illum & ab vniuersali Ecclesiâ condemnatum Constantium Arrianorum fautorem opposuerunt. Multis diebus in verborum illorum, In principio erat Verbum, interpretatione consumtis, quum finis actioni imponendus esset, Calvinistæ, ac si Catholica & Romanæ Ecclesiæ essent alumni, alta voce vulgatum illum Sacrosanctum hymnum cecinerunt: Deo Patri sit gloria, Etusque soli Filio, cum Spiritu Paraclito, in sæculorum

b Anatomia Eccl. Cathol pag. 112.

ulorum secula. Trinitatij vero quum hæc verba
ferre non possent, quasi furibundi sese proripue-
runt, negantes se velle dicere: Amen: quod tan-
tam iniuriam Deo factam (sic enim aiebant) mini-
me tolerandum esse arbitrarentur.

Hic exitus fuit remere instituti, & infeliciter
finiti Colloquij: qualis etiam multorum alio-
rum fuit: vt illius quod Transyluania Principis
iussu An. 1567. Varadini inter nouos Euangelicos
& Tritheitas; nec non Sendomiræ Anno 1568. (d)
Albæ Iulix A. 1570. (e) Cracouix, A. 1513. (f) Lubli-
ni & alijs tam Polonix quam Transyluaniae lo-
eis, viuentibus adhuc Ioanne Principe à Blandrata
feducio, habitum fuit: cui succedens Stephanus
Batorius Princeps Catholicæ religionis ob-
seruantissimus (qui ob insignem virtutis existi-
mationem ad Polonix regnum postea vocatus
fuit) Arianorum effrenam audaciam repressit,
impio illo & nefario homine Francisco Dauide in
carcerem incluso, qui non minus Arianus, quam
Blandrata fuerat, Christum adorandum esse negabat,
vt qui Deus non esset; alias cum Papistis, vtiam reli-
gionis sanctos nobis esse invocandos. In carcere quum
in insaniam incidisset, turba demonum apparen-
te, exclamauit: Ecce qui me comitem irineris exspe-
ctant. Monitus vt Iesum Christum invocaret, ne-
quissimus homo, quouis ludæo magis impius,
cum sese inuocaturum negauit, qui se ipsum à cruce non
potuerit liberare. Sic os illud impurum tandem in-
felicem animam exhalauit. Similis exitus Blad-
rata fuit, vt supra ostendimus. Porro quamuis
ipfis etiam sectarijs Calvinistis & Lutheranis No-
uorum illorum Arianorum & id genus hominum
hæresis detestanda videretur, numquam tamen
fere defuerunt magnæ auctoritatis & potentix vi-
ri, qui patrocinium eorum susceperunt, inter quos
fuit Palatinus Vlnensis, in quam urbem tamquam
ad fœdissimam cloacam, omnis generis hæreses
confluxerunt. Quis vero omnia colloquia & dis-
putationes ab anno vsque M. D. LXXVIII. (g) ad
hæc vsque tempora inter homines illos nulle eru-
cibus & supplicijs dignos habitas enumeret? quas
Gaspar VVilkonuski Medicus, postquam à Samo-
sateniano Catholicus factus est, in vno libro
collectas, Vilnæ edidit: vt Volanus, Rescius, & a-
lij testantur. Inter alia ait, P. Scargam Regis Con-
fessionem litteras vidisse à supradicto Palatino ad filium
scriptas, in quibus fateatur, postquam à Catholico a dese-
serit Ecclesiam, inquieto animo semper se vixisse, nec quod

in tanta aduersantium sibi mutuo opinionum & secta-
rum multitudine credendum libenter, aut in quo ne-
que fecerit, certi quidquam inuenisse. Patris exemplo
sapientior factus filius, ne hæreleon in profundum
bathrum abriperetur fluctibus, Catholicæ clauo
Ecclesiæ gubernandum se permisit. Nihil vero
hereseos progressum æque impediuit ac Lutherano-
rum & Calvinistarum dissensiones, quarum calami-
tas, inquit Hiltoria Cœnæ Augultanæ, causa fuit
quod plurimi qui Euangelio ante nomen dederant, ad
Papismum redierunt à quo discesserant, aut ad sacra-
mentarios transferunt, aut quod perus est complures ex
eis nouas illas & pestilentes hæreses amplexi sunt; pauci
vero in vera (Lutherana scilicet, vt ille) religione con-
stantes manserunt.

III. Circa id tempus Deus, vt miseris illis Tri-
nitarijs oculos aperiret, insigne miraculum Cra-
couix patravit. Quum enim religiosus quidam è
S. Dominici ordine, P. Seuerinus nomine, dæmo-
niacum exorcisaret, & sutorem quendam Trini-
tarium turbæ, quæ frequens accurrebat, vidisset
immistum, ad eum conuersus, Qui tibi, aiebat, ho-
mo pessime & infidelis, inter fideles est negocij? Veni,
inquit, ille, vt mysterium hoc viderem: nec abnuo, vt om-
nes diaboli quos tu ex illo eiecisti, in meum corpus immi-
gent. Tum religiosus, Fias tibi sicut optasti, vix do-
mum redierat infelix ille Arianus, quum ecce à
diabolo arripitur, ac per integrum mensem horri-
bilem in modum vexatur & torquetur, mille inter-
rim blâphemas contra SS. Trinitatem effundens.
Tandem miserimus in S. Catharinæ vigilia de
fenestra se præcipitavit, anima et qui corpus ipsius
in se derat, reddita. Tam tristi casu mariti terri-
ta vxor, confestim Catholicæ Ecclesiæ se reconcili-
auit. Hæc vero ita se habere, in Polonia lippis &
tonforibus notum est.

Quia vero Noui Euangelij in Polonia præco-
nes Nouas quotidie enasci turbas, & in tantas dis-
fectionibus Ecclesiam suam fluctuare videbant, de
vno penes quem in ceteros omnes esset inspectio,
eligendo consultare cœperunt, quod aliter disci-
plina Ecclesiastica retineri non posset. Videri ergo
sibi necessarium, vt inter eos ministros qui in Po-
lonia sunt, vni alicui, qui prudens, sapiens, pius,
doctus & Spiritu sancto plenus esset, super ceteros
Apostolica tradoretur potestas, vt reliquos in
Euange-
c Anatomia Eccles. Cathol. pag. 113. d.
bid. e. ibid. pag. 114. e. ibid. pag. 114. & 115.